

PROFESORIAUS NORBERTO VĖLIAUS SKAITYMAI (XV)

JAUSMAI IR POJŪČIAI BALTŲ RELIGIJOJE IR MITOLOGIJOJE



LIETUVIŲ LITERATŪROS IR
TAUTOSAKOS INSTITUTAS

2026 m. balandžio 16–17 d.

Antanas Žmuidzinavičius. *Sielvartas*. 1906.
Lietuvos nacionalinis dailės muziejus

2026 m. balandžio 16–17 d.

Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas rengia mokslinę konferenciją

**PROFESORIAUS NORBERTO VĖLIAUS SKAITYMAI (XV):
Jausmai ir pojūčiai baltų religijoje ir mitologijoje**

Jausmai ir emocijos išreiškia kasdienį žmogaus santykį su aplinka bei pačiu savimi. Jiems būdingas dvilypumas: viena vertus, jie skirtingais pavidalais reiškiasi kultūroje (religijoje, mitologijoje, tautosakoje), kita vertus, pasaulėžiūra juos taip pat formuoja. Didelė emocijų kaip spontaniškų reakcijų įvairovė ir jas apimantys ilgalaikiai jausmai gali būti savitai suprantami, valdomi ir sankcionuojami. Ne mažiau kultūriškai svarbūs ir tiesioginį žmogaus ryšį su aplinka palaikantys jautimai (rega, uoslė, klausa, lytėjimas ir pan.).

Kviečiame įvairių mokslo sričių – folkloristikos, etnologijos, religijotyros, istorijos, archeologijos, kalbotyros, menotyros, literatūrologijos ir kt. – tyrėjus teikti pranešimus temomis, susijusiomis su emocijomis, jausmais, pojūčiais, jautimais senojoje baltų religijoje ir mitologijoje. Siekdami neapsiriboti vien archajinio pasaulėvaizdžio tyrimais, mokslininkus taip pat raginame pažvelgti, kaip emocijos, jausmai ir pojūčiai reiškiasi įvairiomis šiuolaikinėmis formomis.

Pranešimų laukiame šiomis temomis:

- Mitologinė emocijų raiška
- Jausmų ir gamtos santykis baltų pasaulėvaizdyje
- Pojūčiai ir sakralumo patyrimas šventvietėse
- Numinoziniai išgyvenimai ir ekstatinės patirtys
- Jausmų kaita mirties akivaizdoje
- Emocinė bendruomenės patirtis per apeigas ir šventes
- Jausmai ir tradicinis ugdymas
- Individo emocijos ir socialinės normos tradicinėje bendruomenėje
- Jausmų ir jautimų raiška ir semantika tautosakoje
- Emocijų ir jausmų reprezentacijos meno pasaulyje
- Emocinės bei jutiminės patirtys šiuolaikinėse baltų tikėjimo praktikose

Kaip visuomet, laukiame ir pranešimų, kuriuose būtų aptariamas Norberto Vėliaus mokslinis indėlis į baltų religijos ir mitologijos tyrimus, konferencijos metu kviečiame pasidalinti prisiminimais apie profesorių – bičiulį, bendradarbį, dėstytoją.

Pranešimų temas ir santraukas (200–300 žodžių) iki **2026 m. vasario 13 d.** prašome siųsti Andriui Kaniavai adresu: <kaniava.andrius@gmail.com>, nurodant laiško temoje “Vėliaus skaitymai 2026”.

Pranešimo trukmė: 20 min. Po pranešimo 10 min. bus skiriama diskusijai.

Konferencija vyks tik gyvai Lietuvių literatūros ir tautosakos institute (Antakalnio g. 6, Vilnius).

Skaitytų pranešimų pagrindu parengtus straipsnius bus galima teikti LLTI mokslo žurnalui „Tautosakos darbai“.

Konferencijos organizacinis komitetas: dr. V. Džekčioriūtė (pirmininkė), dr. A. Kaniava (sekretorius), dr. Lina Būgienė, dr. R. Racėnaitė, dr. Dainius Razauskas, dr. J. Šlekonytė.